

NĂM THỨ TƯ. — SỐ 163

JEUDI 29 AVRIL 1920

LE COURRIER DE L'OUEST

ÉDITION EN QUOC-NGŨ

AN HÀ NHƯ'T BẢO

報日河安

MỖI TUẦN ĐĂNG BÁO NGÀY THỨ NĂM

Direction—Rédaction—Administration—Boulevard Delanoue, CANTHO

TỔNG LÝ: TRẦN-DẮC-NGHĨA

CHỦ BÚT: PHẠM-KỶ-XƯƠNG

BẢN NHƯT TRÌNH

TRONG CỎI ĐỒNG-DƯƠNG

BÓN CHỮ LANGSA

BÓN CHỮ QUỐC NGŨ

TRỌN NĂM.....	5 \$ 00
SÁU THÁNG.....	3, 00
BÁN LẺ MỖI SỐ.....	0, 15

TRỌN NĂM.....	3\$00
SÁU THÁNG.....	2 00

BÓN QUỐC-NGŨ VÀ LANGSA

TRỌN NĂM.....	7\$00
SÁU THÁNG.....	4,50

Vị nào muốn rao báo về việc mua bán hay là mua nhựt trình xin viết thư cho M. Trần-dắc-Nghĩa mà thương nghị.

Mua nhựt trình thì kể từ đầu tháng hay là giữa tháng và xin phải trả tiền trước.

VIN DE CHNIE DIT ALCOOL MÉDICAMENTEUX

RƯỢU THUỐC RẤT THẦN HIỆU

Bổn Dược Phòng kính cho chư Quý khách ở xa, gần hay rằng: Nhà-nước cho phép Bổn Hiệu ngâm Rượu Thuốc tại Tiệm và đăng thông hành Lục-tỉnh; nên bổn Hiệu ăn hành ít thứ Rượu thuốc cho chư Quý vị xem, đăng mua mà uống thử coi cho biết hay dở thế nào. Những Rượu thuốc của Bổn hiệu ngâm, kể ra sau này: Và có một thứ Thuốc ho thiệt là hay lắm, hiệu là: TRUNG-HUỆ CHÍ KHÁI THỦY, bất kỳ ho lâu mau, hễ uống vô nội trong 24 giờ thì thấy bớt liền;

Giá mỗi ve 0\$30, mỗi lố 12 ve 3\$00; Như chư Quý Ông muốn mua gởi thơ cho Bổn hiệu thì bổn hiệu sẵn lòng gởi thuốc lại lập tức.

TRANG CÂN PHONG THAP TƯƠU

Rượu thuốc này, lựa ròng những thuốc thượng hạng mà chế ra. Các Y-sĩ bên Trung-quốc đã có thí nghiệm rồi, đều chứng chắc rằng: rượu thuốc này, phép tẩm chế rất tinh, dùng nó mà trừ bệnh phong-thấp, bệnh nhứt trong gân cốt và lại làm cho máu chạy đều, thiệt là một thứ rượu thuốc rất nên thần hiệu.

Nó trị bệnh như đau phong, tay chơn phù thũng, da thịt sưng nhức, đau lưng mỗi gối, tê tay tê chơn, đau nhức trong gân cốt, các chứng thũng độc đi dưng chẳng an, đau nửa đầu mình, (kêu là bán thân bất toại).

Thì dùng, hoặc uống hoặc thoa cũng đều hiệu nghiệm cả thấy, chẳng những là trừ bệnh mà thôi lại còn làm cho ăn mau tiêu, máu chạy đều, sanh tinh huyết

Uống thuốc rượu này rồi thì tinh thần khỏe hẳn hơn lúc trước trăm phần người có bệnh uống thì trừ bệnh, người không bệnh uống thường thì mạnh giỏi luôn luôn, cả đời khỏi lo bệnh hoạn.

CƯỜNG CHƯỞNG BỔ HUYẾT TƯƠU

Là một thứ Bi-Truyền-Lương-Phương, chọn rất ròng những thuốc tốt thượng hạng, quý trọng vô cùng, lại có gia thêm Nước-Sắc, hiệp lại mà chế ra thứ rượu thuốc này. Các Y-sĩ bên Trung-quốc, đã thí nghiệm và chứng chắc rằng: Thứ rượu thuốc này là một thứ hay sanh tinh bổ huyết và thêm sức mạnh cho con người

Sắc dục quá độ, nhức đầu chóng mặt, thân hư di tinh, Dương-Vật-Rất-Cừ dao lưng mỗi gối, khí huyết hao kém, tứ chi mỗi mệt, đờn bà đường kinh không đúng, bạch đới xích-dải đờn bà sanh đẻ yếu đuối da mặt mét vàng.

Chẳng luận đờn ông đờn bà, các chứng bệnh thuộc về bệnh hư bệnh tổn thấy đều dùng đăng. Uống nó thì nó hay sanh tinh thêm huyết khỏe khoắn tinh thần những người không con uống thường chắc sẽ có con, lại còn hay trừ những vật thực ăn không tiêu, tích trữ trong bao-tử.

Hễ uống rượu thuốc này thì đau bệnh chỉ nó trừ cũng nổi.

BÁ BO-VỆ SANH TƯƠU

Con người ở đời, phải cho biết cách vệ sanh thì trong mình khỏi mang tật, bệnh ít sanh. Còn như mạng sống của con người là bởi nhờ nơi khí huyết sung túc. Chớ như những người tinh thần hoãn hốt, chẳng biết thêm ăn, tứ chi rũ liệt, lỗ tai lờng bưng, con mắt mờ mịt, ấy là bởi huyết suy, khí kém, trái tim và trái cật đều hư

Bổn dược phòng hằng đa tâm chú ý, tiếm Phương kia thể nọ hết sức mới chế ra đăng một thứ rượu thuốc Vệ-Sanh này, hễ ăn hư thì bổ âm, dương hư thì bổ dương, chẳng luận trẻ già, đờn ông đờn bà, người nào khí hư huyết bạc, thật thủy kém hao, hễ uống rượu thuốc này thì đăng tráng tinh sanh huyết, chẳng những là đăng khí huyết sung túc mà thôi, lại còn tiêu trừ bá bệnh.

Uống rượu thuốc này đăng thường thì đăng sống lâu, người không con uống thường chắc cũng có sanh con, thiệt là một thứ Vệ-sanh chi tánh được đó

Phải uống cho thường thì mới thấy hiệu nghiệm là dường nào.

HO-CỐT-MỘC-QUA-TƯƠU

Rượu thuốc này chế ra bằng Hổ-cốt và Mộc-qua, bổn dược phòng chẳng nài công khó chế luyện kỹ càng, và chọn thứ thuốc thiệt tốt hiệp lại mà làm ra thứ rượu thuốc này, ai có bệnh như sau đây, hễ uống vào thì thấy hiệu nghiệm liền

Đau trong xương, tứ chi rũ liệt, đi bước không vững, da vàng, chơn thũng khí hư huyết trệ, nhức đầu phong, các thương thứ tích, cốt khí tìm la.

Nếu ai có các chứng bệnh kể trên đây thì nên dùng thứ rượu thuốc này mà uống hay là thoa thì hiệu nghiệm dị thường, thiệt là một thứ thuốc hay dễ nhứt

Bất kỳ đờn ông đờn bà, hễ uống nó cho thường thì mau tiêu hóa vật thực, lại thêm khí lực bội gia, khỏi lo bệnh hoạn về sau mà lại đăng sống lâu thêm nữa

THÔNG-TRỊ-MAO-KÊ-TƯƠU

RƯỢU THUỐC BỊM BỊP

Thứ rượu thuốc này, chuyên trị các chứng phong thấp, huột lược thơ cân, ấy là một thứ thuốc bi truyền linh nghiệm đệ nhứt.

Các chứng phong thấp, chẳng luận lâu năm hay là mới cũng đều trừ đăng, còn như đau lưng, nhức tay, mỗi chơn, đau trong xương, hay dục gân, hoặc bị té bị đánh mà sưng mình, hay là tay chùng bại hoại. Các chứng ấy hễ uống vào thì thấy hiệu nghiệm liền.

Phải tùy theo chứng bệnh mà dùng, chẳng nên uống cho quá độ.

Mấy thứ rượu thuốc này của bổn Dược-Phòng ngâm tại tiệm và mỗi khi ngâm thì có một ông Langsa đến nghiệm chất chần, hiệu Trung-Huệ Dược Phòng tại Cholon đường Paris số nhà 89, như chư quý khách ai muốn dùng thử thì xin hãy đến tại tiệm mà mua thuốc rượu này có nhãn đề hiệp Trung-Huệ Dược-Phòng thì chẳng lầm đồ giả mạo. Còn ai ở xa mà muốn dùng rượu thuốc này thì xin gởi thơ đề chỗ ở cho ký lưỡng thì bổn Dược-Phòng sẽ gởi thuốc đi tức thì, xin quý khách thử qua sẽ biết.

TRUNG-HUỆ-DƯỢC-PHÒNG.

89 Rue de Paris Cholon.

Cac nhà Annam

Hãy nhớ khi mua thuốc mà uống cho dặng mạnh giỏi, thì hãy hỏi thăm mấy người lớn cùng là ông già bà cả, những kẻ ấy sẽ nói cho mà biết tiệm thuốc PHARMACIE NORMALE của ông H. DE MARI nhứt hạng hảo chế y sanh, tại đường CATINAT số 119 SAIGON, là có danh tiếng lắm, vì bán rộng những thuốc nhứt hạng, không hề làm gian dối bao giờ. Lại giá bán thì cũng nới, không khi nào thấy người An nam tới mua mà bán mất hơn người Tây đâu.

NHỮNG THUỐC THÂN HIỆU

Vin tonique du Dr H.DÉEM:

Thứ rượu này dùng mà bổ, những người ốm-o hay đau, rét, và nhứt là cho người dờn bà có thai dùng thì con mình sanh ra có da thịt và mạnh giỏi.

SOLUTION Dr DÉEM

Trừ bệnh nha phiến rất mau và không có phá đau

BÁN RỘNG THUỐC THƯỢNG HẠNG

và nhiều hiệu có danh tiếng đầu bạc hà **ESSENCE DE MENTHE DE MOLINIER**, tốt bực nhứt.

Chánh tiệm trừ thuốc hoàn PILULES PINK trị bệnh mất máu xanh xao, lại uống nó thì ngừa dặng các chứng bệnh ho, lao tổn.

PHARMACIE NORMALE:

H. DE MARI, PHARMACIEN DE 1re CLASSE

Có bán các thứ thuốc đã kể tên trên đó, và có bán các thứ thuốc khác, cũng hiệu nghiệm vậy.

HÀNG HẬU GIANG

vốn dặng 600.000f

Hàng này của Langsa và Annam hùng vốn lập tại Cần-thơ. Có trữ đủ các thứ hàng hóa vật dụng. Nói tắt một dền là tại Saigon có món chi thì trong hàng này cũng có.

Bán sỉ và bán lẻ. Giá rẻ mà hàng tốt. Cũng gởi hàng cho các xứ xa: ai mua món chi xin viết thư ngay cho Hàng, thì Hàng sẽ gởi hàng lập tức. Xin quý vị đến xem Hàng chơi thì rõ.

Có trữ bán:

Rượu rom hiệu Stella

Làm rộng bằng mía.

Có bán lẻ, bán sỉ và cho lãnh về bán lại khỏi trả tiền trước.

TIỆM

Trương-văn-Hanh

Sadec

Có bán xe máy mới và đủ đồ phụ tùng xe máy và sừaxe. Lành thấp niuơn đèn khí đá (carbure) theo cuộc quan, hèn, tau, tế, kỳ yên, Tàu gia, hạ thọ, khăn đen bằng nhiều tây và khăn bông tốt thượng hạng, bán mới và bán lẻ vô ruột xe máy hiệu Michelin, giấy bảm-ét đủ cỡ dộng theo kiểu kim thời. Quý ông ở xa muốn mua đồ phụ tùng xe máy, thì gởi thư cho tôi. Tôi sẵn lòng ký lưỡng mà gởi contre-Remboursement nghĩa là đóng bạc nhà thơ mà lãnh đồ và tôi cho gia đồ phụ tùng in sẵn bằng chữ quốc-ngữ (Prix courant)

Trương-văn-Hanh,

Cần khải.

AN HÀ NHUT BẢO

MỖI TUẦN XUẤT BẢN NGÀY THỨ NĂM

MỤC LỤC

1.— Chị dâu em chồng	7.— Các đều hại ở dưới tàu China
2.— Chữ quốc-ngữ rất tiện cho người Annam	8.— Hai người nói chuyện
3.— Tăng lương bổng	9.— Linh giả
4.— Nạp duối chuột	10.— Sét rớt nhăm
5.— Đại lễ chợ hóm	11.— Ai tin
6.— Sộp phơ xe hơi	12.— Thi tập
	18.— Tái sanh dị truyện

Chị dâu em chồng

Phong tục xứ ta hằng thấy chốn gia-dinh nhứt là chị dâu em chồng, chị chồng em dâu kẻ buong giọng thấp người trời giọng cao, trắng đen này nọ ít khi thuận hòa với nhau cho dặng. Bởi tại đâu mà sanh đều đó? Theo cái siêng kiến của tôi, thì bởi tại nơi anh chồng cầm cân không ngay thẳng, bên giát bên lui mới sanh ra cuộc gia-dinh xào-xáo.

Thiết nghĩ: huynh đệ tình thâm, phu thê nghĩa trọng, bên tình bên nghĩa phán đoán công phân, đừng binh em bỏ bụng vợ, đừng binh vợ bỏ bụng em, cư xử dặng như vậy hà tất cuộc gia-dinh không trên thuận dưới hòa chị em vui đẹp sao...?...

Ở đời: mình biết xét lẽ công bình tức là mình biết xét đều trái phải, song cũng có đều trái mà mình không biết, là vì mình thích hạp đều ấy lắm. Vì như cờ bạc là đều hại, mà cũng có người đánh, á-phiện là đều hại, mà

cũng có người hút, rượu là đều hại mà cũng có người uống. Vì sao...? Vì lòng thích hạp say mê sa-dắm mà quên đều hại. Ấy chẳng qua là mình ham muốn làm cái gì đó thì cho cái đó là đều phải, chỉ ư đều phải mà mình không ham muốn thì mình cũng tưởng là trái mà bỏ qua vậy.

Trong cuộc vợ chồng, dần ắp tay gối, lời to tiếng nhỏ hóm sớm chuyện trò, bởi chữ ái tình ràng buộc, nếu anh chồng mà nặng chữ ái tình cùng vợ, thế nào không tránh khỏi chữ bạc tình cùng anh em ruột-thịt. Kìa như vua Trụ nặng chữ ái-tình cùng Đắc-Kỳ, biểu chi nghe nấy, lập lộc-dải, thuyết nhục-lâm, chế bào-lạc, tạo tửu trì, sát hại biết bao nhiêu trung-thần làm cho nước nghiêng thành đổ; nọ như vua Khôn Dân nặng ái-tình cùng Tổ Mai sát Trịnh-An trọng thế thiếu chút nữa đã tang quốc khuy nh gia. Đó là bực Đê-Vương, còn như bực thương nhơn cư thế, lăm tay hề nặng ái tình cùng vợ thì lia cốt nhục đệ-huynh.

Bởi anh chồng trung-tiêu vợ, vợ mới dặng quyền áp chế hiệp đáp em chồng, nên sanh việc bất bình trong gia đạo. Còn anh chồng không có ái-tình cùng vợ thì đường như phụ nghĩa tào-khương, không hay xét lẽ công mà phân đoán cho vợ, chỉ có dạ bình vục em mình mà thôi. Như thế vợ nào có nhìn được mà chẳng rầy-rà.

Bốn phen làm anh chồng nếu có xảy ra việc chi đâu em chồng chích mắt nhau, thì phải cần phân thặng rắng ngang bằng sòng ngay, chẳng tư vị quấy phải phân minh, vì hòa vì quý, thì lẽ nào mà chẳng dặng trên ấm dưới êm chi em hoà nhà.

Phạm-kỳ-Xương

Chữ quốc-ngữ rất tiện cho người Annam

Đông-bang ta nên cần học chữ quốc-ngữ, vì chữ quốc-ngữ là một thứ chữ đã dễ học, dễ hiểu, nói dân viết đó lại tiện dụng hơn các thứ chữ như là chữ nho. Học chữ quốc-ngữ chẳng tốn công phu bao nhiêu, mau chóng một tháng, lâu 3 tháng thì đã biết đọc biết viết rồi đó. Học chữ nho ít nữa 5, 7 năm mà có người tưởng khi viết chưa trúng được một câu, muốn viết nôm, mỗi người nôm mỗi ý, trai bệ ít khi trúng dặng như chữ quốc-ngữ vậy.

Nhà-nước bảo hộ xứ ta thấy dân tiện như thế, nên hằng ngày lo mở mang việc học, lập trường các làng dặng biện bệ cho dân ta học hỏi. Song dân ta còn một đôi chỗ chưa biết tùy thời, vẫn còn noi tạc cũ lệ xưa mà ôn-nhuần ba chữ nho, không cần học quốc-ngữ. Mấy nhà có con trong lúc này mà không cho

học quốc-ngữ tưởng khi còn thắm đấm câu chữ «vạn sự tùng nho dĩ xuất» hay là có cái hy-vọng gì hay nữa chăng...?

Thử xem thời đời này các giấy tờ ở công nha cùng trong lân-lý mỗi mỗi đều dùng chữ quốc-ngữ làm gổ, nào có dùng chữ nho hay là chữ nôm bao giờ. Ở đời phải tùy theo việc, sách nho có câu «Tùy thời chi nghĩa đại hỷ tai», buổi này sự học chữ quốc-ngữ thông dụng mới tiện: sách, vở, tuồng, thơ truyện, sử cũng bằng chữ quốc-ngữ ráo cả. Vậy thì biết chữ quốc-ngữ mới là hữu-ích cho mình chứ. Khá biết, trọng giáo-thôn quê có nhà còn sùng trọng sự học nho, bỏ luôn sự học quốc-ngữ rất uổng.

Nhà-nước muốn cho chúng ta gây dựng một nền quốc-văn trong nước, nên lập trường tỉnh, trường tổng, trường làng, cho dân chúng ta học chữ Langsa, quốc-ngữ mà phổ với nhau cho tiện. Ấy là cái độ lượng khoan hồng của nhà-nước bủa khắp cho dân chúng ta gọi nhuần, nhưng mà đáng tiếc cho những kẻ chẳng cùng suy xét mà chẳng triêm ngưỡng cái ơn dày của nhà nước cứ lo thù cựu hoài, thì biết thuở nào mà bước vào vòng văn-minh cùng ngoại quốc.

Manh-Đức

Tăng lương bổng cho viên-quan Annam

Vì lời nghị quan Tổng-thống Đông-dương Toàn-quyền ngày 14 Avril 1920:

Điều thứ nhất. Những lương hưởng có các lời nghị đã định cho các viên quan chức sắc bổn-quốc thượng-ngạch, trung-ngạch và

hạ-ngạch của các sở Nhà-nước Đông-dương gia tăng lên như sau này:

A. — Những lương-hưởng nào bằng hay là dưới ba trăm đồng một năm thì gia tăng 50 phần một trăm;

B. — Những lương hưởng nào trên ba trăm đồng một năm thì định gia tăng theo cách sau đây.

1. Phần lương từ ba trăm một đồng cho đến tám trăm đồng trở lại thì định gia tăng 30 phần mỗi trăm.

2. Phần lương từ tám trăm một đồng cho đến một ngàn rưỡi đồng trở lại thì định gia tăng 10 phần mỗi trăm.

3. Phần lương từ một ngàn năm trăm một cho đến hai ngàn trở lại thì định gia tăng 6 phần mỗi trăm.

Điều thứ hai. — Những lương-hưởng mới này sẽ ban hành kể từ ngày 1er Mai 1920.

Coi theo bản lương dưới đây:

Lương cũ mỗi năm	Thêm dặng	Lương mới mỗi năm	Lương mỗi tháng	
			Số nguyên	Triền dư tri ròi
300,00	150,00	450,00	37, 50	35,72
360,00	168,00	528,00	44, 00	41,80
420,00	186,00	606,00	50, 50	47,97
480,00	204,00	684,00	57, 00	54,15
540,00	222,00	762,00	63, 50	60,32
600,00	240,00	840,00	70, 00	66,50
660,00	258,00	918,00	76, 50	72,67
720,00	276,00	996,00	83, 00	78,85
780,00	294,00	1.074,00	89, 50	85,02
800,00	300,00	1.100,00	91, 67	87,09
840,00	304,00	1.144,00	95, 33	90,56
900,00	310,00	1.210,00	100, 83	95,79
1.000,00	320,00	1.320,00	110, 00	104,50
1.200,00	340,00	1.540,00	128, 33	121,91
1.400,00	360,00	1.760,00	146, 67	139,34
1.600,00	376,00	1.976,00	164, 67	156,44
1.800,00	388,00	2.188,00	184, 33	175,11
2.000,00	400,00	2.400,00	200, 00	190,00

Sách mới

Cuốn «KHUYẾN-SÍ-CA» của M. Lè-trung-Thu đặc đủ 10 thiên nói về

‘Phận con trẻ phải cư xử cùng người ‘trưởng hượng và bạn tác’. Nhà có con nên mua cho con trẻ đọc.

Sách đặc-đề hay và hữu ích lắm.

Có trữ bán tại NHÀ-IN HẬU-GIANG CANTHO (IMPRIMERIE DE L'OU-ESTCANTHO)

Một cuốn.....0\$25

Ai mua nhiều sẽ dặng tin giá rẻ hơn

Nạp Đuôi chuột

Nhà nước Đại-pháp cai trị xứ Nam kỳ bấy lâu nay thì thương dân như con và hằng ngày lo cho dân sự dặng bình yên và sung sướng. Hễ thấy sự gì hại tức thì ra ơn tiếm thế dặng trừ hết. Bởi vậy cách mấy năm nay, Quan trên thấy những kẻ rông phu bị thiệt hại, mùa màng bị thất vì bởi chuột phá cắn lúa; cho nên quan trên mới lập lời nghị truyền cho nhơn dân phải bắt chuột giết và lấy đuôi mà nạp cho Thôn-trưởng trong làng mỗi người là 100 đuôi chuột. Mới nghe lệnh truyền ra như vậy thì những kẻ nông phu hơn hờ vui mừng và dõn ơn quan trên vô cùng. Song sự vui mừng ấy có một lúc mà lời nghị quan trên mới ra đó mà thôi; sau rồi thì thấy sự thiệt hại nó tới nhiều hơn nữa. Xin cho quan trên rõ ràng: cái lệnh biên thâu đuôi chuột đã ra mấy năm nay, mà năm nào thì chuột ở ngoài ruộng cũng còn nhiều và phá hại kẻ nông phu biết bao nhiêu. Sự tệ như vậy mà quan trên có rõ bởi tại đâu??? Bởi tại các Thôn-Trưởng thâu đuôi chuột bằng bạc. Ở trong các tổng và các làng tại tỉnh Caoutho thì các Thôn-trưởng chẳng những là không thâu đuôi chuột của

dân mà lại còn thâu mỗi một người một đồng bạc (1\$,00) thế cho một trăm đuôi chuột. Hễ kẻ nào có đuôi chuột đem lại mà đóng thì các Thôn-trưởng thường làm khó cho dân, bắt bẻ thế này thế kia. Bởi vậy cho nên bây giờ dân trong các tổng và làng đều đóng đuôi chuột hàng bạc nê. Mà chẳng biết số tiền thâu mà thế cho đuôi chuột có đem mà nạp tới quan hay không? sự ấy lấy làm thiệt hại cho dân nghèo biết bao nhiêu, đã bị đóng thuế thêm 1\$,00 mà mỗi năm ở trong ruộng trong đồng cũng còn bị chuột phá hại như vậy toại, thiệt là khổ sở quá.

Xin quan trên tra xét mà trừ cái thuế tệ ấy cho dân nhỡ.

Trần: Nông-phu.

ĐẠI LỄ CHỢ HÒM CANTHO

ĐINH MÙA 12 MAI 1920 NHÂM NGÀY
24 THÁNG 3 ANNAM

Có quan Nguyễn-Soái Nam-kỳ
tọa vị chủ hội lễ ấy

CÁC CUỘC VUI TRONG KHI ĂN LỄ
SỚM MAI

Có các cuộc chơi thường lệ như trong lúc lễ Tết và lễ Chánh-chung.— Đấu-xảo các giống lúa có phát phần thưởng.— Đấu cuộc phi-long-thoàn ngoài sông cái và trong rạch Cánh-thơ.

CHIỀU

Đúng bốn giờ rưỡi, làm lễ kỷ niệm dựng bia các nghĩa sĩ tử bên Đại-pháp

TÔI

Từ chạng vạng đến khuya, đại lễ chợ hòm nơi Huế viên Quan chủ tỉnh. Có hát annam, hát Caomên, hát bóng, huê-dăng trên bờ và dưới sông, đốt pháo bông, vãn vãn.....Phải trả tiền trước khi vào vòng chợ hòm.

Khuya lại thì xổ số, giá mỗi số là 1\$. Những số trúng sẽ được lãnh vòng vàng, tiền hột, hàng lụa, thuê-thửa cùng các vật khác, kiểu Langsa và kiểu annam. Những người trúng số mà vẫn mặt không đi lãnh dặng thì có các Quan Chủ quận gửi đồ đến cho.

Cantho, le 29 Avril 1920

Quan chánh Tham-biện chủ tỉnh

BOUDINEAU

Cáo bạch

Kính tỏ cùng chư quý vị:

Tại nhà in Hậu-giang (Cánh-thơ) có lãnh in đủ các kiến Catalogue có hình (Catalogues illustrés) như đồ phụ tùng xe máy, các thứ đèn đồ dùng trong nhà và đồ ăn bàn (vaisselles)

Bổn hiện mới mua nhiều clichés tốt. Vậy chư quý vị muốn cần dùng xin gửi thư thì bổn hiện sẽ gửi hình kiểu cho mà xem và sẽ tính giá thiệt nhẹ hơn các nơi.

Nhà-in Hậu-giang

Kính cáo

Sốp-phơ xe hơi

Người ta nói: được năn cứu nơn, y năn sát nơn. Thuốc thì không làm hại

cho người, duy có thấy-thuốc (là thấy học không đúng, mạch lạc lam-nham bịnh một dằng dặng một ngá) hay giết mạng người như không không vậy.

Lấy dấy mà suy, thì xe hơi như vị thuốc, còn mấy cậu sớp-phơ như thấy thuốc. Phận làm sớp-phơ cầm bánh xe hơi phải cho an thực nghề-nghiệp, mắt thấy cho xa, tai nghe cho rõ, tay chơn lẹ làng, tánh đưng háo thắng, nên được thuần hòa ý-tứ càng tốt lắm. Một đến cần nhứt là phải tuân theo luật lệ, đưng dục lợi lắm, vì dục lợi tác hại chẳng sai.

Ví như tại Châu-Thành, nhà-nước đã định trong một giờ đồng hồ, sự mau chẳng dặng chạy quá 20 ngàn thước. Chẳng dặng chờ hành khách quá thức lệ định cho mỗi cái xe. Luật-lệ thì luật-lệ, xe-hơi cứ việc làm tự ý muốn mà thôi. Bởi vậy: nay nghe xe hơi cán chỗ này, mai nghe xe hơi cán chỗ khác, một nghe chỗ kia, bữa kia nghe chỗ nọ; đi lại cũng là xe hơi.....xe hơi.....

Mắt thường thấy ở tại chợ nhiều cái xe hơi chạy vụt vụt như tên bay, đường thì hẹp lại đông đảo nhiều người kẻ qua người lại, tài gì mà không dưng không cán người ta cho dặng....? Còn cách tiếp rước hành khách (dành mỗi) coi ra thật là, lát đầu chắc lười. Một tên thì lấy gói lấy rương, một tên thì nắm cánh tay hành khách kéo lôi, dưng như thiếu năm bảy lớp nơ, có người bị kéo qua xe này, còn đó thì bị ở xe khác, khổ biết chừng nào! như vậy còn lý thú gì mà muốn đi xe hơi nữa. Xe 5, 6, chỗ ngồi, có khi chờ đến 10, 12 người, lớp ngồi trong chật như gài mắm, lớp đứng đeo ngoài vành xe....vậy mà hành khách cũng vui lòng đi cho.....!

— Còn phận mình làm hành khách cũng phải giữ lấy mình, mà ngăn ngừa

sự hại, đi cũng phải chia xe với nhau mà đi cho vừa chỗ ngồi đưng gấp đi lắm mà đua nhau đi một xe cho đông thì sự rủi-ro khó tránh.

Thiệt tướng: chủ xe hơi chẳng có ý nào mà muốn làm như vậy bao giờ, một là chẳng muốn chạy cho mau, hai là chẳng muốn chờ hành khách quá sức cái xe của mình.

Vì chạy mau rủi ro dưng chạm hư gãy lại còn phải thường hồi tổn kém bề việc làm ăn; còn chờ đông người quá sức cái xe, thì lại mau hư mau gãy, thả là chờ dặng sức xe, mà chờ nhiều lần càng hay hơn.

Người cầm bánh xe hơi mà không có ý tứ, dục lợi chạy mau, thì nhiều sự hiểm nghèo cho hành khách kẻ không biết. Vậy xin quan trên nhứt là các quan Chủ-tỉnh, vì dân thường bị hại về xe hơi, xin ra lệnh: như ở Châu-Thành cho sở Tuần-Thành, trong làng cho Hương-quản Hương-Tuấn, phải thường thường coi chừng đưng cho xe hơi chờ hành khách và chạy mau quá thức lệ định, hễ bất tuân, lập tờ vi bằng biên số xe, rồi chạy giấy cho quan phạt một cách rất nặng nề.

Làm dặng vậy, tưởng khi cũng bớt sự hại cho dân đó, và mấy chủ xe hơi cũng ít hư xe và bằng lòng nữa.

Báclieu Trần-trung-Ngôn

Các ngài đọc báo

Cho dặng chân-chính sự tôn kính hàng ngày, Bổn-Báo tỏ lời kính nhắc các ngài ai còn thiếu bạc mua An-Hà Nhựt-Báo, xin giùm gửi đóng. Bổn-Báo rất

khí anh cũng chưa rõ, số là Châu-thành
Cáo-thơ mình bữa 12 tháng Mai tới đây có
chơi lễ chợ-hôm và lễ Ky-niệm lập «chiến
sĩ Trần-vọng-Dai», lễ đó sẽ vui hăng dã.
Theo chương-trình của quan Chủ-Tỉnh
dân các nẻo đường lễ ấy có tàu bay trên
mặt nước ở Saigon xuống, có dật pháo
bông, có cô đèn, có dâng thủy-lục, nhóm
chợ-hôm tại huê-viên quan Chủ-Tỉnh;
còn nhiều sự vui nữa nói không xiết
vậy bữa đó anh đến coi sẽ biết.

SU—Nghe nói vui tao cũng nôm, song
tao chờ tới cái bụng của tao, tao muốn
khóc. Chứ mấy ơi... rầu quá..!

TY—Đừng lo, đừng lo, tôi ký cho anh
uống hết 2 gói «Van-linh-Tê» này, thì
cái bụng anh nó xẹp và hết nổi gân
xanh nữa.

SU—Này giờ đứng lâu có hơi mệt, vậy
xin kiểu chú mày cho tao về dặng uống
thuốc này coi, rồi ít bữa nữa tao xuống
nhà chú mấy đêm dạo chơi. Nói rồi Sưu
nắm tay Tý dục-dục ô-rơ-hoa, rồi kêu xe
kéo tuốt về nhà.

Hứa-Xương

Vạn linh tế

Phnom-Penh, le 16 Avril 12.

A Monsieur Trần-dắc-Nghĩa

Kính lời cùng ông dặng rỏ: tôi có thấy
biệu thuốc Vạn-linh-tê của ông, rất hay,
thì tôi mua về uống thử, thì thần hiệu
y như lời của ông đã nói chẳng sai.

Vậy sau này xin ông gởi cách con-
tre remboursement cho tôi 5,800 thứ
thuốc Vạn-linh-tê sau này xin ông coi
theo đây mà để báo, thì tôi sẽ dặng
thuốc.

Kính thăm ông mạnh giỏi, và cầu

cho ông buôn bán cho mau tấn phát.

Monsieur Tr[anh-Binh
Secrétaire à la Cie de Messageries
Fluviales à Phnom-Penh

Lính già

Tên Bùi-văn-Giai là đứa gian giảo có
tiếng tại một Lấp-Vô (Long-xuyên) ai
ai cũng đều biết. Khi tên Giai bị bắt
đang dâm vào khâm thì cách ít bữa sau
có một bọn 7 người đến nhà Đãng-thị-
Đê. Trong bọn có một người mặt áo nỉ
đen mang lon đội, còn 2 người nữa
thì mặt quần áo kaki xưng là cai và bếp
lại có mang theo 2 cây súng. Người làm
đội kêu Đãng-thị-Đê ra và nói: tên Bùi-
văn-Giai đã khai rằng nó có bán cho chị
những đồ vật mà nó trộm cắp của người
ta; vậy nên quan trên dạy chúng tôi là
đội, cai, bếp đến xét nhà chị coi có quả
như vậy chăng...?

Nghe nói có lệnh quan trên dạy, nên
thị-Đê phải vâng theo để cho xét. Xét gặp
quần áo cũng lấy, gặp đồ nữ trang
kiến chuỗi cũng lấy, tiền bạc cũng thâu,
hết thấy tính chừng 400\$, xong xả rồi
biên thị-Đê ôm hết đồ đạc xuống ghe đi
theo chúng nó đến quan mà dõn nại sự
thiệt của mình.

Đãng-thị-Đê ngờ thật cũng theo mà
giữ đồ và kêu nại sự ỉn. Đê dẫu, đến
khúc vắn bọn này ghé lại xô thị-Đê lên
bờ rồi nói: Ta đây chẳng phải là đội cai
nào hết, vốn là bọn ăn cướp đến giựt
quần áo vàng bạc của mi đó. Nói
rồi chèo ghe đi mất.

Chứng đó, Đãng-thị-Đê mới rõ là quân
gian bày kế lấy đồ của mình bèn la làng
lên và dâm đơn xin bắt bọn đó.

Biết ai bây giờ mà bắt...?...? Đãng-
thị-Đê đã không biết mặt lại chẳng thuộc
tên...!...!...! Tính sao...?...?...?

Du Courrier de l'Ouest
Mạnh-Dức

Đồ Hơi Bacs à moteurs)

Hai chiếc đồ hơi đã khởi sự từ ngày
15 Mars 1920 đưa qua lại ngày đêm từ
Cáo-thơ ngang sông Hậu-gian (Bassac)
qua đần đường đi Cái-vồn thẳng đến
Vĩnh-long.

Những xe hơi và hành khách đi qua
lại đều dặng thông thả khỏi trả tiền chi.
hết.

Sông rất lớn mà đi qua chừng 15
phút đồng-hồ thì tới; lúc trước đi ghe
trên 1 giờ mới thâu, mà có khi phải bị
sự ruối ro sóng gió hiểm nghèo là khác.

Ngày nay, cuộc hành trình rất tiện
rất mau cho như dân đó.

Ngã này ngồi xe hơi đi từ Travinha qua
Báclieu hoặc lên Longxuyên cũng dặng
rỏ. Ấy cũng nhờ cái hồng huê của
nhà-nước Đại-Pháp mở mang đường
thông thương trong xứ ta đáng ghi
đáng cảm

Lời Rao

Ta cho như dân trong Tỉnh hay rằng:
Nhà-nước sang lòng cho phép đổi
những giấy bạc 1 cật, 2 cật, và 5 cật
nào hư cũ.

Vậy người nào có giấy bạc cật bị số
muôn lư, cùng là giấy vừa rách, hãy
đem đến Kho-bạc mà đổi lại, chờ đặng
đời số lư mất, thì đổi không dặng.

Mấy người ở xa Kho-bạc hãy đem
giấy cũ ấy đến quan chủ Quận mà đổi
hay là dùng mà đóng thuế cũng dặng.

Cántho, le 6 Avril 1920
Quan Chánh Tham-Biện Chủ Tỉnh

BOUDINEAU

Sét rớt nhâm

(TỤC GỌI LÀ TRỜI ĐÁND)

Năm nào cũng vậy, trời mới khởi sự
mưa, trên không trung thường có sấm-
sét vận động nhăm nhau nổ vắn ra rồi
rớt xuống hoặc trúng nhà thì sập nhà,
hoặc trúng cây thì gãy cây, hoặc trúng
người thì chết người. (Việc này các
báo thường có giải nghĩa rõ, tương
chẳng cần dõn đi dõn lại làm chi cho choán
giấy.) Đây xin thuật việc mới đây sét rớt
nhắm lại mạng người cho chư độc giả
tương tất. Số là ngày 25 Avril rồi đây,
lúc trời sấm sét chuyển mưa, tại làng
Thới-bình (Cántho) có hai cha con người
kia ra ngoài đồng trồng đào hang bắt
chuột ruồi bị sét nổ rớt nhăm người cha
là Lê-văn-Đến liền khi rút về mình chết
liền tại trận. Còn đứa con ở cách xa nên
khỏi hại. Có người chẳng rõ, nói trời
sai Lôi-công xuống đánh. Chuyện gì mà
đánh...?...?

Ở hoi dĩ-doan lưu truyền, há thời
phương duyệt...?...?

Võ-ngọc-An
Thới-Bình (Cántho)

Ai tín

Bổn-Báo tiếp đang tin buồn rằng chánh thất của M. Đặng-hiến-Bưng đang giúp việc tại Nhà-m Hận-giàu (Cantho) là Ng-thị-Cánh bắt bệnh từ trưa trong đêm 22 rạng mặt 23 Avril 1920, hưởng dương được 25 tuổi. Cuộc tổng chung dạng an bài ngày 24 Avril 1920.

Vậy Bổn-Báo xin tỏ lời trác đáng ngõ phần ưu cùng M. Bưng và gia quyến và cầu cho hồn linh phù-nhưn đăng cực lạc siêu thăng.

An Hà Nhứt Báo
Kính diên

Thi tập

KHOÁC CỬU THÊ

Tình dữ ai nghe cũng khóc ròng
Lâm cho kẻ nhớ với người trông
Trở trên chỉ bấy vừng trăng bạc
Phu rầy dằng chia một chĩ hồng
Mà vợ mải-Thần trảy nắng hạ
Bia bà Trang-Tử lạnh đêm đông
Diêm-Đài có đèn đứng đứng trang
Mau hãy dấu thai đặng kiếm chồng
Nguyễn-thiên-Hương
(Vùng-Tào)

ĐẠ THẦN TÍNH-NHÂN

Chén ngọc lơng với giữa nước trời,
Xanh kia khéo dệt cuộc trò chơi.
Một cân thế hải môn mô nổi,
Đôi chữ keo sơn đã rá rời,
Tiếng lẽ năm-nga, sương lát đất
Hồn nưai rá, gió lai tai,
Tình này có biết ta hay chẳng, ? ?
Với nước non thế ai hơn ai!

Ai hỡi ai mà có thần chăng?
Mạch sáu chưa dễ, bưng khôn ngăn
Trời khuya trốn thừe cùng chung phụ
Đêm tối lạnh lùng với giá băng
Mấy bực cảm như hơi lạnh lảng
Bao nhiêu thì Mả nét lảng quần
Buôn khuôn lư thữ rêm tương 'ngóng
Đã mắng tin vào nẻo gió trăng

Nẻo gió trăng chi khéo phỉnh phờ
Đưa vào đường ghẹo khách lòng tơ
Mặt tư tưởng mặt tình ngao ngán
Lời nhữn nhớ lời chỉ ngán ngơ
Ngó liền đơm srong nhánh liễu cúi
Nhìn trăng phải sắc mảnh trăng lơ
Quang hà mấy dặm chưa hay đó
Mà nước sông ngăn một giải chờ

Tào-nam-Vân

CÁO THỊ

Nhà-nước định thâu bạc đồng
bạc cắt lại dạng đúc bạc mới.

Vậy thì từ đây tới ngày có bạc mới bả tánh phải xài bạc giấy mua hàng hóa chỉ chi trả bạc giấy phải xài. Phàm ai không chịu xài bạc giấy thì quan sẽ lập vi bằng rồi bắt người ấy lên mà giải đến Tòa-bỏ.

Kẻ nào kiếm thêm mà bớt giá giấy bạc trong cuộc mua bán cũng sẽ bị bắt và giải đến Tòa-bỏ như cách nói trên đây.

Cantho le 29 Mars 1920
CHÁNH THAM-BIỆN QUAN

BOUDINEAU.

Giá bạc

Kho bạc nhà-nước..... 15 f 50
Đồng-Dương..... 15

Giá lúa

Mỗi tạ 100kilos chở đến Chợ-lớn và trả bao lại. Từ? 7\$95 tới 8? 50? tùy theo thứ lúa

Hàng xe hơi Annam

Hàng xe hơi của ông cựu thông-phán Nuôi mới đặc lệnh ngày 22 Avril 1920 quan Thống-Độc Nam-kỳ ban hành cho phép rước đưa hành khách trong 3 tỉnh: Cantho-Vĩnhlong-Sadéc.

Vậy xin hành khách annam, vì nghĩa đồng bào, vì tình đồng chủng ráng nhứt tâm đi xe hơi của hàng Annam mà vừa giúp nhau cho bền vững trong đường công cố.

Ưu vrai Annamite

Tái sanh dị truyện

CUỐN THỨ NHÌ

(Tiếp theo)

Họ hàng đến áo quần rực rỡ, náo nham thanh, náo nức rất xuê xang, già trẻ đua nhau quật nghiêm trang, những tài tử những giai-nhân thêm lịch lãm. Còn Long-Ấn đổi trang để đậm, vừa đến giờ tương lễ nghinh hôn. Nghe bùng! bùng! tiếng pháo xuất môn, sắp nghiêm chỉnh thứ hàng tấn bộ, vừa tới chôn bèn ngừng ngoài lộ, nhà Phi-Châu trưởng tộc ra mời, họ hàng trai đều bước vào ngồi, xem rất đẹp chung quanh đồ hực hử; nhà đơn kép dọn vậy cũng ngộ, sánh bên trái coi cũng không nhường.

Kể hai suôi ra yết lễ từ đường, rồi đôi trẻ vẩy nhau lấy họ. Châu thấy Ấn

sut sẽ sượng ngó, Ấn nhìn Châu ngán ngại dõm quanh. «Thôi đi nà! lối nào nói chẳng được tương tư gần chết, nay còn làm bộ mặc cỡ nổi gì?» Lấy vừa xong hai họ dành rành, kể Lý-lão phân cùng sui gái: «Triệu cũng chỉ cho tôi trở lại, ngó rước dâu cho kịp giờ lành.» Trấn-phu-nhơn nghe rõ cũng dành: «Thôi, sửa soạn lộ hành cho kíp; rồi tôi cũng đưa theo luôn dịp, cho thỏa lòng phí chí rẻ con»

Đoạn gái trai hai họ vẩy đoàn, đều đi thẳng về nhà Lý-lão; gần tới cửa vang vẩy tiếng pháo, đồng phân nhau thứ lớp vào nhà. Đãi họ hàng nào bảnh, mức trà, Long-Ấn với Phi-Châu đồng lấy họ. Người đông nước lãng xãng lớn nhỏ, chen nhau dành chỗ đứng coi; có mai dong chỉ hiệu rẻ rỏi, dạy đôi trẻ vô phòng hiệp cần (việc hiệp cần giao bôi, mọi người đều biết, chẳng cần nói.)

Vô trưởng phụng, Ấn nhìn Châu sững rỏ ràng thay trong ngọc trắng ngà, hay quang-bàng xuất thế Hàng-nga, hay Bồng-đảo hạ sanh tiên nữ.

Ấy là:

Ngựa nhò kiểc khẩu ra xinh đẹp,
Người cây áo xiêm mới rỏ ràng!

Châu thấy Ấn mới buong lời trộm thừ: «Là làm sao mà cứ nhìn hoài?»

Ấn cười và nói rằng: «Từ trong-thu gặp mặt đến nay, chữ nhìn lại có hơi la la, đã tận mặt vừa lòng phỉ dạ, nợ ba sinh vàng đã cũng yên lòng. Lúc tương tư bần có thần không, nếu chẳng gặp át ta khó sống.» Châu rằng: «chàng vốn con nhà dòng đồng, kim chi, ngọc bồi sánh tày, hà không nơi xứng chốn xe dây, sả chi thiếp đào thơ liễu yếu, nếu vì thiếp mà chàng chết yếu, khối tình mang ai chịu với chàng. vì thiếp không hay biết ngó ngào, làm sao

đang rười rượi hột luy. Nào chuyện cũ đồng cười há há, rồi dang tay đi nghỉ kéo khuya.

Đêm nay chát:

Gió mưa đánh đổ tung bưng,
Cả vui gặp nước, rống mừng gặp mây!

Phi chi sắc cảm hảo hiệp,

Toại lòng loan phụng hòa minh;

Tướng trăm năm phi ngựa sinh, nào rõ dăng số người dài vắn.

Lúc khuya tịnh ho hàng vừa rặng, xảy ông ông ác đảng kéo vào, nào roi trượng với súng, húa, đao, lớp vào bắt, lớp ngoài bao ví. Con đại biểu xóm ruộng đào li, chẳng một ai dám diếm sát nhưn; đã góp tom tiền của saoh trốn, đánh Trần, Lý sui gia hết thờ, Chàng Long-

Ẩn nóng lòng náo trời, cũng sợ trượng nghề vô ít nhiều; gặp cơn nguy sống thất cũng liều, trở tài quyết cứu an lúc biến; mới ra vài miếng, lệ giết đôi thằng! cảm thương vì phận ít khó ăn; một mình cạp mạnh khôn phen lú cào. Ấn biết chắt mang trời khó đào, nghe vợ biểu kêu khỏe đã vang. Ấu luy trào sủi sủi ruột gan, rặng đó gặt gặt năng ít bước. Vợ bị trời nhìn chống khỏe nước thêm còn đó vầy ăn bởi bởi. Ấn ngược lên, kêu: «Bớ đất trời, bớ phân ăn làm người rất uống, hôn phụ-mẫu có linh xin chứng, chằm chờ con nhứt lộ đồng hành!» Thau rồi xem thấy vợ dạ không dằn, chúng đánh khảo, khóc la thảm thiết! Ấn ra sức giải vây khôn xiết, thêm từ chi rừ riết hết gân; miệng kêu Châu mắt ăn rưng rưng: «Em ơi! anh khó sống cùng em coi thế! Trách con Tào xui chi quá tệ, làm cho vire bề hóa nên cơn, rồi phủ sinh khó được sanh tồn, thôi, niệm phư phư dành chia hai ngã!! Châu nghe nói, đôi hàng luy ha, thăm bầu khuôn rơi rá kiếu chằm; lốn náo

nóng ruột héo gan bầm, thêm ác đảng phủ vầy đánh khảo!!!

Xây Long-Ấu bị đâm một giáo, ôi thời coi! hôn phách phăng phăng!

Thau ôi!

Mời bên duyên trời với dục xích thàng,
Cùng trông ngọc ruộng lam thêm ức dạ!
Người làm truyện tới đây, thấy vậy
mối lòng, vịnh thi than rằng:

Lý, Trần hai họ mới giao hôn,

Dầu bề thương đau nỗi vire còn!

Cảm sắc vira êm câu hảo hiệp,

Ấm đương vội xé nỡ vong tồn!!

Người còn nghĩ tuổi bán khuôn dạ,

kẻ mất thêm oan thâm thiết hồn!

Ấm ức một nhà rơi máu đỏ,

Tôi tình chi vậy hồi thiên tồn!!!

(Sau sẽ tiếp theo)

Lê-chơn-Tâm

!! Coi Trước Kèo Lắm??

QUÍ-VỊ:

Tại tiệm tôi đây, bán vật chi, đều có diếm giá sẵn. Nếu ai muốn khỏi lăm sự thách-thử vô độ của chặc, thì trước đến tiệm tôi coi giá các món; nếu món nào của tôi bán rẻ hơn, hoặc bằng giá với chặc thì dùm mua tiệm tôi, rất trọng ơn.

Mà nhứt là các món rượu Tây thì tiệm tôi bán rẻ lắm!!

Tôi cũng có cho mượn phòng ngủ. Nhưng mà, mấy ông Chủ-Bút Nhứt-trình, đầu nghĩ bao lâu, cũng không ỉnh tiền.

Còn từ sớm mai, chỉ 6 giờ tối, đồng-bang ghé nghỉ-ngơi, tôi cũng không ỉnh tiền.

Thoán như ai nghèo nàn, không tiền mà trả tiền phòng tôi cũng không đòi.

Đồng-bào ôi!

Người Annam, thương Annam;
Lấp sông, phá núi, dầu làm như chơi!
Lê-Mai, Quán-Lý
Nam-Bác-Ai
à Trà Ôn

Tuống

Kim Thạch kỳ-Duyên

Ba thứ tuống "KIM-THẠCH KỲ-DUYÊN" của ông Bùi-quang-Nghĩa kêu là Thủ-khoa Nghĩa thuở trước đặt roi dẫu đến ngày nay, tưởng khi-nhiều người cũng từng mắng danh ba thứ tuống này.

Thật là: má sử kinh lân, văn chương cảm tú, mỗi câu đối đáp rất hay, mấy tiếng khó đều có giải nghĩa rành rẽ; lại tuống đủ gương trung-thảo ngỗ-lạc, nhơn-phụ gian-phu đáng cho người ở đời soi lấy mà sửa mình.

Bốn củ mới in lại chẳng sai sót chút nào, có trữ bán tại NHÀ-IN HẬU-GIANG CÁNTHƠ. Nhà biết đọc nên mua một cuốn để tiện hường trong cơn rảnh rỗi rất hữu ích.

Giá 4 cuốn (118 trang đủ 3 bản) 0\$80

10 " 7 30

100 " 65 00

Tiền gởi: mỗi 1 một cuốn là.... 0 15

Xin viết thư cho M. Trần-dắc-Nghĩa Chủ sự Nhà-in Hậu-Giang Cánthơ mà thương nghị.

Xin ghé mắt

Truyện Ngủ-phụng-Lân của Trần-văn-Hương có để bán tại nhà in Hậu-giang Cánthơ. Vay xin đồng bang liệu vài cái tiểu láng phí mua đọc giúp vui giấy lác, giải muộn thoán cũng được vài canh. Trước là coi cho tiện khiên ngày giờ sau thấy đều tệ mà chữa!

Hãy mua coi sẽ biết. Ngộ lắm!!

Giá mỗi cuốn là..... 0\$20

Ài mua nhiều tính giá rẻ hơn

1 cuốn giá..... 0\$20

50 cuốn giá..... 6 30

100 cuốn giá..... 12

Quảng-tài-Thanh

Tiệm Đông ghe và sửa ghe
ở bên kia sông gần cột giây thép
và CÁNTHƠ

PHÙNG-CHIỀU— CHỦ TIỆM

Kính cùng quý vị dặng tuớng g, nay tôi mới lập một trại đóng và sửa ghe có sẵn và bè tiện bề sửa và kéo ghe

Tiệm tôi cũng có bán các thứ cây چرا đủ thước tất mà tốt giá lại nhẹ hơn các nơi.

Chủ tiệm này biết lễ nghi của người Annam nên tiếp rước quý vị vừa lòng luôn luôn chủ tiệm này khi trước có làm chủ sự tiệm چرا hiệu là Quảng-tài-Lại, thì ai ai cũng biết rằng người ấy biết chiều hiền đãi sĩ bực nào

Xin quí ông quí thấy có cần dùng mua cây چرا đóng hay là sửa ghe đến tiệm Quảng-tài-Thanh thì rõ.—Cái xin quí quí- thấy tuớng.

Nay kính cáo.

Bán

Có bán một con ngựa kim bác thảo lai.

Ài muốn mua xin do nơi

M. Pierrat Payeur à cantho

Muốn mua mật ong

Ài có MẬT ONG muốn bán mấy tạ xin do nơi Bồn-quán.

Ấn-quán Au-hà Cánthơ

Kính cáo

DỒNG HỒ HIỆU "LIP"

Đồng hồ mà người ta hay kiếm mua là đồng hồ hiệu
"LIP"

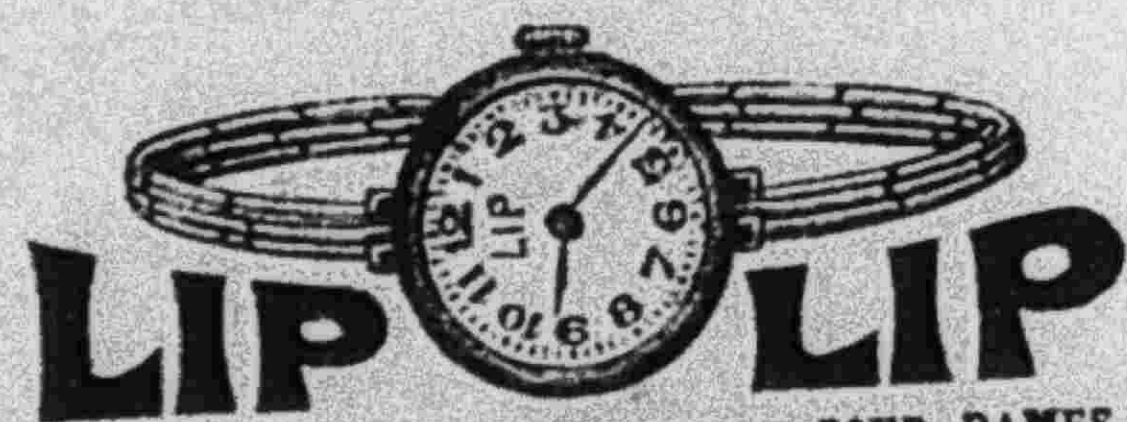
**CHRONOMÈTRE
LIP LIP**

LA MARQUE FRANÇAISE
Montres de Précision
EN VENTE CHEZ LES BONS HORLOGERS
Exiger la marque LIP sur le cadran

THIỆT KHÔNG?

Mua thử một cái dùng, hay
là hỏi thăm những người đã
có sẵn đồng hồ hiệu **LIP** thì
biết.

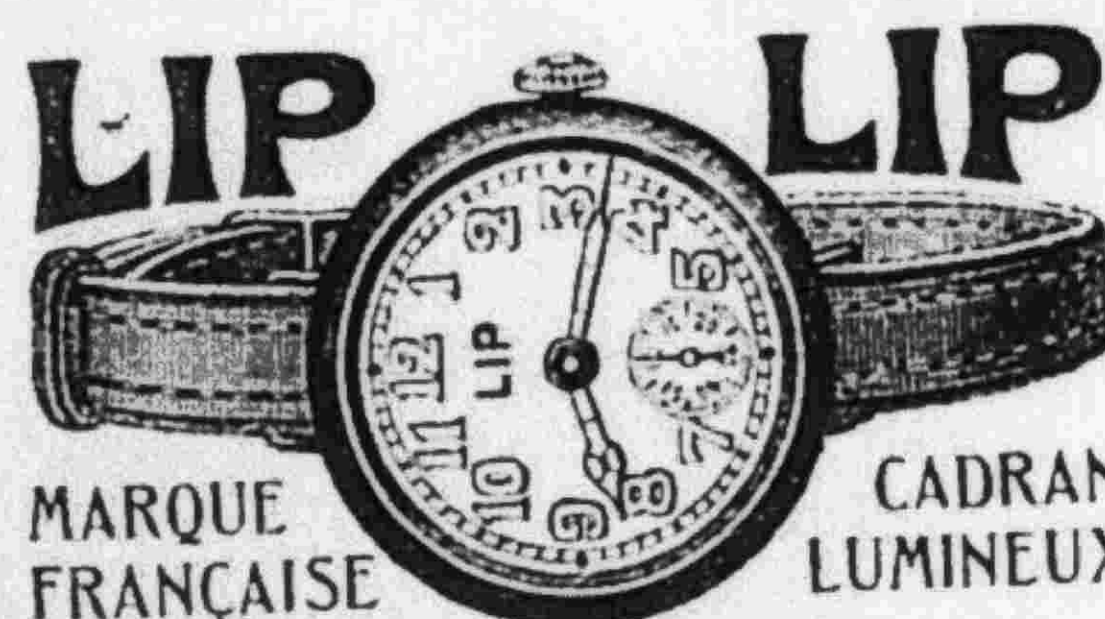
MONTRE-BRACELET EXTENSIBLE POUR DAMES.
Platine, Or, Argent, Plaqué or.
EN VENTE CHEZ LES BONS HORLOGERS.
Exiger la marque LIP sur le cadran.

SAO VẬY?

Vì máy nó tốt lắm, nó chạy
đúng, chắc và lâu hư, khỏi tốn
tiền sửa mãi như các đồng hồ
khác

SAO NỮA?

Vì nó là hiệu Langsa và giá
nó rẻ lắm.

MARQUE
FRANÇAISE CADRAN
LUMINEUX
En vente chez les bons horlogers
Exiger la marque LIP sur le cadran

CÓ TRỪ BÀN TẠI:

Hàng "LES GALERIES DE
L'OUEST" là Hàng HẬU-GIANG
DUONG-HÀNG Saigon, My-
tho, Cantho và Trà Vinh

Trường Vô văn cantho

Dạy học trò thi lấy bằng cấp Sơ học

Học và ăn ngủ tại trường
12\$ một tháng

Học và ăn buổi trưa 7\$

Học ngoài.....4\$

Bữa I tháng chạp Annam bài
trường
Bữa I tháng giêng Annam
trợ trường

Hội mua bán lúa Na m lợi-mỹ» TRÀON

Số vốn 200.000\$00 (hai mươi muôn)

Hội mua bán chắc chắn, cần lương
thật thà, vì nào ở xa muốn bán xin gởi
lúa kiểu đến, hội sẽ đánh giá thép địch
giá, hoặc sai người đến thương nghị

Quản-lý { Nguyễn-văn-Bổn
Nguyễn-văn-Cần
Đặng-văn-Chiêu

Hậu thanh

Giao tiếp thương mại hội
CỦA LAO MỸ-- TRÀON
Hội mua bán lúa

Hội này khởi sự mua bán từ ngày 1
Mars 1919 đến ngày nay là 15 Septembre
1919 tính số mỗi 100\$00 thì lời dặng 52\$
còn tại sáng tính hơi nể thấy giá dặng
50\$00 đến tính nhập vào số vốn.

Nay hội mở hùn thêm mỗi phần hùn
là 150\$; như vị nào muốn hùn mấy hùn
tùy thích. Định đến ngày 1. Decembre
1919 thì nạp số hùn; như vị nào muốn
hội đều chỉ xin gởi thư cho Monsieur
Tứ chủ Hội Giao tiếp sẽ hồi âm lập tức.

Thương xã Hội

Việc nên làm!!

Rượu Rhum Stella làm tại Cantho, đặt
ròng bằng nước mía, nong đã ngon mà
giá lại rẻ.

Vậy Bồn hiệu kính cũng chừ quý vị rõ:
Như vị nào muốn lãnh về bán dặng kiếm
tiền huê hồng, xin viết thư cho Bồn hiệu
mà thương nghị.

Lãnh về bán khỏi trả tiền trước, bán
dặng bao nhiêu thì trả tiền bấy nhiêu
Còn như vị nào lãnh rượu về mà bán
chẳng dặng, thì gởi trả lại cho Bồn hiệu
cũng dặng vậy, miễn là ve còn tốt thì
thời.

Société des Sucres et Rhums de Cantho
Kính Gáo

Một việc khá lắm

Có quan Giám đốc Quesnel sáng lòng
muốn bán hai sớ ruộng của ngài. ở tại
hấp mười Mytho sớ thứ nhất được
46 mẫu, ở dựa mé kinh, sớ thứ nhì
được 246 mẫu, ở dựa mé kinh lớn kêu là
kinh Tổng-dốc Lộc, kinh này xáng mới
vết lại lớn lắm, bề ngang chừng 40 thước
nên tiện bề chở lúa ruộng lắm, và như
muốn chở lúa thàng lên Chợ-lớn đi ngã
sông Vựco cũng dễ lắm.

Hai sớ ruộng ấy đều là đất thuộc tốt
lắm, chẳng còn phải tốn công khai phá
chỉ nữa bết; lại sáng trong đất có mười
ba cái địa, cả rất dạt lợi. Có một sớ đất
khác kể cận với hai sớ ruộng nói trên
đây, chừng 300 mẫu, nguyên là của biếu
Spindel đã bị nhà nước tịch thu lại và
có lẽ trong một ít lâu sẽ giao gia bán

Hai sớ ruộng của quan giám đốc.
Quesnel, huê lợi mỗi năm chừng 12 tới
15 ngàn giê.

Ai muốn mua hai sớ đất ấy xin gởi
thư cho quan Giám đốc Quesnel tại
Saigon, hay là gởi cho sớ Nhựt trình An-
hà tại Cần-thơ mà thương nghị và đến
xem bán đồ thì hiểu rõ

MỸ KỸ

TIỆM HOA CHƠI DUNG VÀ KHẮC CON DẤU

ở đường Turc, số 6

Ngang nhà MOTTET, Saigon

Kính cáo cùng quý khách đáng hay: tại tiệm tôi có làm mà đá bằng đá cẩm thạch, đá xanh Ton-kin có đủ các thứ kiểu.

Có khắc con dấu bằng đồng, gỗ, thun bằng cây, chạm bản đồng cùng hoa điều thảo một theo lá nhàn hiệu, vân vân.

Mộ bia chạm bản đá cẩm thạch.

Có thợ họa chơn dùng nhấm hình người mà vẽ bằng dầu sơn vô hổ, nước thuốc mực Tàu, viết chì than, họa biển liễn và tranh, họa sơn thủy.

Articles du Tonkin et Chaussures en tous genres.

Tương-ngọc-Giu cần khải

Phở cáo đồng bang

Kể từ buổi An-Hà An-quan,
Tại Cánh-thơ, tạo sáng đến đây.

Lục-châu quân tử, ơn dày
Mẫn cần mua giúp, ngày nay thanh-bánh,
Thanh-bánh đang cửa hàng rộng mở
Mây sấm thêm, thấy thơ tin rỗng.

Lãnh in chỉ thấy đẹp xong,
Truyền, thơ, danh-thiệp, thiệp-hồng,
thiệp-tan.

Toa, số, bộ, làm càng kỳ lưỡng,
Chắc lại bên chẳng nhường của người
Nói chỉ sách đồng thi thố!

Lưng da, lưng bố, dễ dãi ít hư.
Sách in sáng, tinh từ, Kim Tủy,
Tự điển cũng Sư ký Đại nam.

Tuần tra Pháp lý, dạy kham,
Cách thi hành án, thiết làm rất hay.

Thước, viết nghiên sáng đầy đủ hàng
Thiếu chỉ dầu giấy láng, mực ngời;
Chuồn trao, nào phải nhúng lời.

Sang chơi 1 chuyển xin mời các ông
Tuy vật liệu, nay không dễ đủ,
Bồn quán nào dám phụ ý ai,

Khó nhọc thư mấy chẳng nài,
Miếng cho đẹp dạ Quý-ngãi là hơn.

An-Hà An-Quán Bđ Saintenoy Cánh-thơ,
Đồn kính.

LOI RAO

Kể từ ngày 4 Novembre 1919, ai có trông mĩa nhiều xin chờ đến lò rượu RHUM STELL tại làng Phú-Thứ (Cánh-thơ) mà bán. Bã luận mấy ghe cũng mua; mua đừng tiền lăm.

Còn ai chưa trông mĩa cũng nên trông cho nhiều mà bán vì lò rượu này dùng nước mĩa mà làm rượu.

Cáo bạch

Có bán cẳng viết "PORTE-PLUMES à RÉSERVOIR" ngòi viết bằng vàng thiết cao "PLUMES EN OR CONTRÔLÉ"

14k không sét không mòn. Có khẩu (AGRAF) một đầu thibút viết, còn đầu kia thì viết chì (PORTEMINE); có phụ thêm 1 hộp nhỏ đựng nam cộng chũ để thay. Cây viết này nếu già giữ xài mười năm không hư.

Xin đừng tưởng rằng cây viết này giống theo cẳng viết nam cát, một đồng của khách

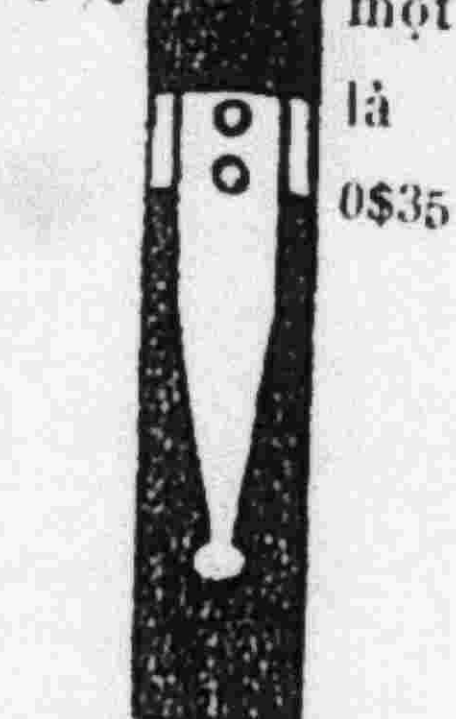

Mua về, nếu xài không dặng không xứng đáng với đồng tiền thì trả lại Bồn hiệu sẽ trả tiền lại đủ.

Giá một cây là (có hộp, có comptegoutte) 4\$50

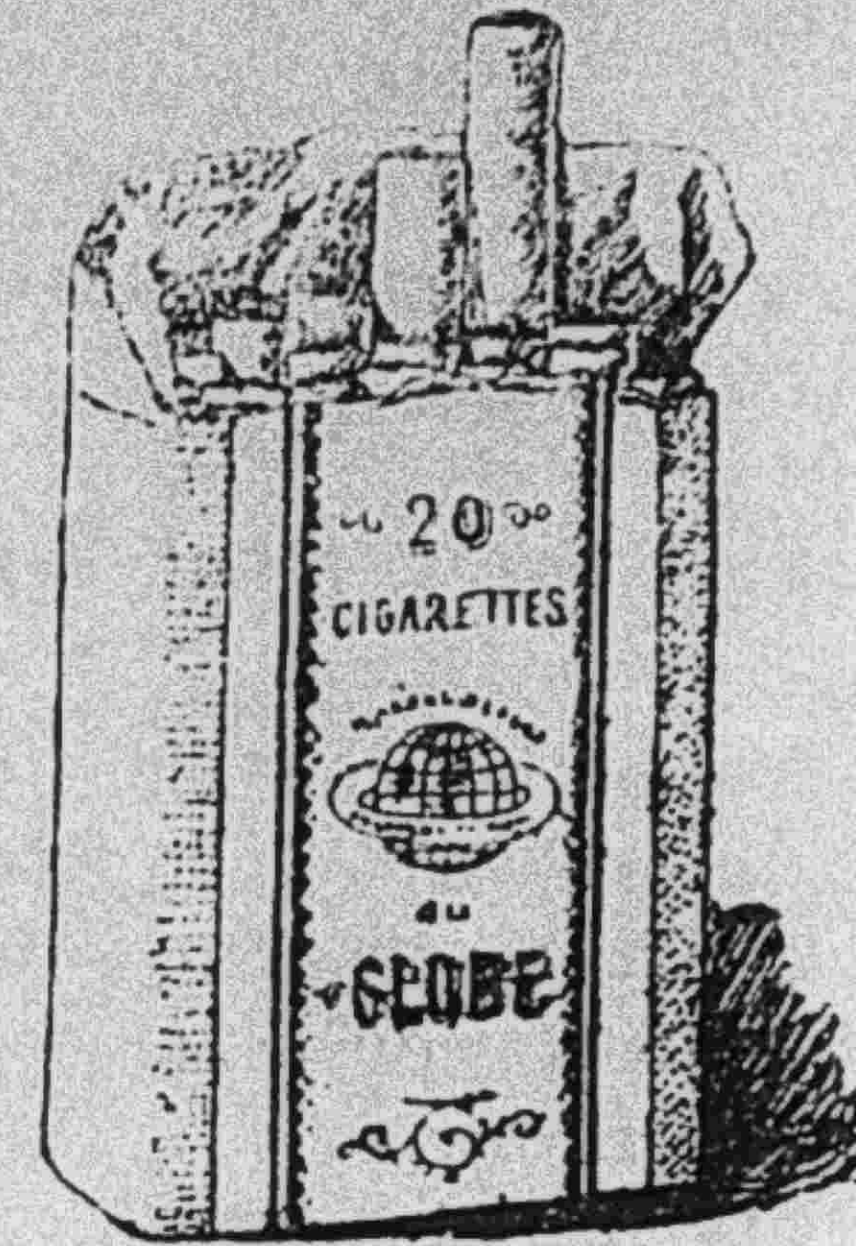
Mua nguyên lỗ về bán lại càng tính giá nhẹ hơn nhiều.

Cũng có trữ bán mực stylographique bleue black thứ tốt giá, một là 0\$35

Trữ bán tại nhà in An-Hà CANTHO

Thuốc điều hiện Globe (TRAI ĐAT)

Có gói 10 điều

Có gói 20 điều

Hút đã ngon, dễ đánh lâu được không mồi, không mục.

Tại Hãng DENIS-FRERES có trữ bán

Nhà máy xay gạo

TẠI CHAU THÀNH CÁNTHƠ

Tại nhà máy này có xay vatrữ gạo trắng, bán, lẻ và bán tạ. Gạo xay ra có nhiều hạng tùy theo giá.

Trong lục-châu, chừ vị nào muốn mua hoặc nhiều hoặc ít, xin viết thư mà thương nghị.

Décertiquerie de Cánh-thơ.

LOI RAO

Kính cùng lục-châu đáng rõ tại nhà in Hậu-Giang Cánh-thơ, có bán sách chữ quốc-âm để giúp cho Hương-chức có quyền thi hành như trường-tòa.

Sách này có 156 trương và có đủ kiểu yết thị, lời truyền rao, của ông DƯƠNG VAN-MÊN mới soạn.

Giá mỗi cuốn là..... 3\$.00

Tiền gửi..... 0.15

Xin vì ết thư đến nhà in Hậu-Giang Cánh-thơ, mà mua.

PIERRE PHAN VAN VAN

DIT VANG

Géomètre civil

Longxuyen— Chaudoc — Sadec

ARPENTAGE

Délimitation et Bornage

EXPERTISES

Ong Phan-van-Vang

(Pierre)

KINH LÝ NGOẠI NGÁCH

LONGXUYEN—CHAUDOC—SADEC

Lãnh đạt điển thổ,

Phân giải hạn,

Tương phân thổ sàng,

Công chuyện làm kỹ

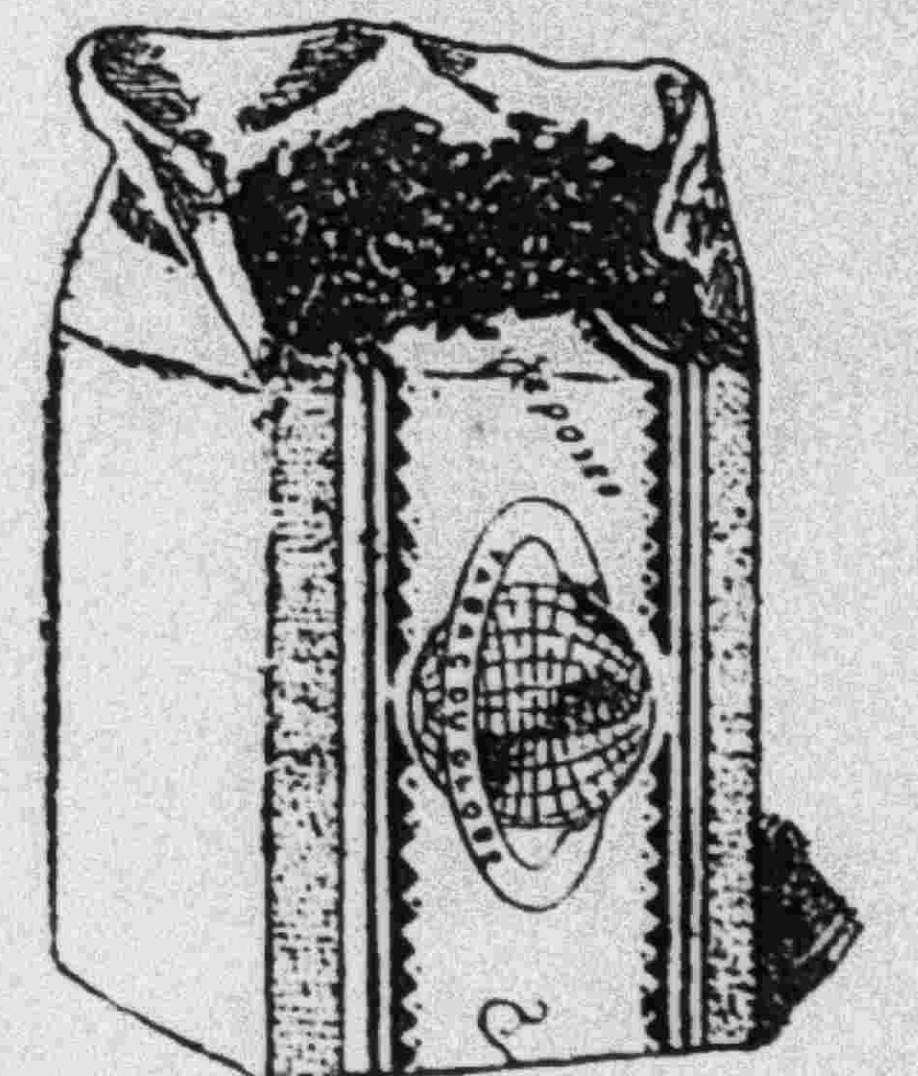
càng và tin giá nhẹ

Điển chủ có cần dùng

xin viết thư thương nghị

Thuốc gói hiệu Globe

(TRAI ĐAT)

Mấy tay thường dùng thuốc đều cho thuốc Gà-lốp là đơm, khối thơm hút không khô cổ

Một mình hàng Denis-Frères có trữ bán sĩ mà thôi.

HIÊU MÓI Trần-Mạnh

Ở đường me-sông, gần cầu tàu Khách
Trú—**Cantho**

Có bán đủ thứ: Rượu-tây, đồ-hộp
thuốc hút (TABACS ET CIGARETTES) thuốc-lấy
(PRODUITS PHARMACEUTIQUES) da, nón, khăn
sạch, truyện, thơ, tuồng, giấy, mực, và
các thứ vật dụng theo thể-cách kim-
thời, vân vân.....

Kính cùg Lạc-châu (Quân-tử)
Tiệm tôi mới lập, bán đủ các thứ hàng
hóa đã kể trên đây; chẳng những là
ngon và tốt, lại còn giá rẻ hơn các nơi
Tôi có lãnh bản CONTRA REMBOURSEMENT
cho những người ở xa/ ngoài tỉnh, hay
là xa cách châu thành) có cần dùng món
chỉ, chẳng hạn, cứ việc viết thư cho tôi
thì tôi liền gửi món ấy đến cho chứ-tôn
lập tức. Nói tóm lại đến đây: chứ-tôn có
cần dùng vật chi, ở tại Cantho có bán
thì tôi cũng có thể mà gửi ngay cho
chứ-tôn đáng vậy.

Xin chứ-tôn Quý-khách, tương tình
đồng-ban, ra ơn chiếu-cổ, giúp nhau,
dâng mau tận-bồ trong neo thương-
trường, thì ơn ấy rất nên thêm cảm.
Trần-Mạnh kính cáo.

TIỆM BÁN BÁNH MÌ

HIÊU-TÂN PHƯỚC

Đường kinh lập Cantho

NGUYỄN-NGỌC-NỮ

LA CHU TIỆM

Kính lời cho quý ông, quý thấy rõ:
tiệm tôi làm bánh mì rỗng bít mí tây,
mua tại hàng bán bột tốt có danh tại
Saigon. Cách làm sạch sẽ, bánh thì để
trong tủ có kiến-rong nước kiến lên

không dặng, ruồi bu không được lại
khỏi ai rờ tay dơ, ai muốn mua ở nào
thì chỉ người trong tiệm lấy trao cho.
Xin có lòng chiếu cổ giúp bang đồng
bang trong cuộc thương mại.

NGUYỄN-NGỌC-NỮ

Vô văn học hiệu

Trường học của Ông Vô-văn-
Thom lập, gọi là "Vô văn, học
hiệu" đã khai từ hôm 4 Novem-
bre 1918. Nay được 50trò nam và
nữ vào trường.

Thấy giáo cần mẫn con nít học
mau tần phát vô cùng.

Tiên học và ăn, ngủ phải đônđ
trước tín giá như vậy.

Học ngoài (không ăn ngủ).....4\$

Học và ăn buổi trưa,7

Học và ăn ba buổi, ngủ

tại trường12

Như ai dùng giấy Quê-trái mà
đồng tiền trường cho con cháu
học, thì Ông Đốc học trường Vô
văn cũng thâu, cứ mỗi phiếu 100
francs thì kể là.....15

Bữa 3 Juillet bài trường tới 6

Aout thì tựu còn kỳ bài trường
Tết thì cứ rằm tháng chạp bái qua
rằm tháng giêng thì tựu bà con có
bác ai có dịp đi Cantho ghé coi
cách sắp đặt chỗ học, chỗ ăn, chỗ
ngủ.

Ai có cần hỏi thăm điều gì: xin
gửi thư cho Ông Vô-văn Thom thì
lập tức có thư trả lời.

PHARMACIE SHANGHAI

TRÔNG RẪNTHAY CON MẮT

Chủ nhơn **TRIEUCUONG**

Một tiệm lớn ở tại đường Marins, số 88—**Cholon**

Một tiệm mới ở tại đường Gallieni, số 3—**Saigon**

(Ngang nhà giấy xe lửa Saigon-Cholon gần Chợ-Mới)

Bổn Dược Phòng có trữ bán nhiều thứ thuốc rất nên thân hiệu đều có dùng cái nhãn «Con
Bướm Bướm» làm tín, chứ quý vị có mua thuốc của tiệm tôi, hãy nài cho được cái nhãn «Con
Bướm Bướm» mới là thiệt thuốc của tiệm tôi, kéo làm thứ giả uống vào thêm hại
Bổn Dược phòng có gửi thuốc tại nhà M. THÁI-KY-SON, ở đường Pellerin số 23-Saigon
bán giùm giá của tiệm tôi, chứ quý vị ở trong Lạc-Châu có cần dùng thuốc của tiệm tôi, xin
viết thư cho hay sáng lòng gửi cách Contre remboursement. Còn tiền gửi về thân chủ phải chịu

SHANGHAI BO HUYET YẾN SƠ VÊ
(20) Thuốc bổ thân tinh thần hiệu

THẬN HOÀN

Theo đời Vảo-minh nầy trong xã hội
của Đổng-bào ta từng có tiếng khen cho
thuốc trị bịnh nhiều món đã hay, lại
lịch trị vô cùng, và các Lương-y trong các
nước cũng làm chứng chắc cho ta
phương thuốc Tự Thận nầy là một
phương quý lạ trong việc tráng dương
nếu bịnh các chứng thuốc Thận rất nên
dè dặt, theo thuốc nầy mà trị những là:
Tâm, Thận bất giao sanh chứng chiêm
bao Di-tinh, nếu để lâu ngày đường Ngọc
quan hư xương móng hoại biến ra chứng
Trệ-khí (đau giá) dùng thường thuốc
nầy thì tráng hỏa cho mạnh môn ấm
nơi thận thì tức thì mạnh giới:

1.—Huyết khí suy nhược, tinh thần
hao kém, ăn uống không dặng, giao cấu
không nổi, mộng-mị di-tinh cũng là đờn
bà lạnh nơi tử cung, đờn ông tinh huyết
hư nhược nên mới chậm có con, dùng
thuốc nầy công hiệu hơn hết, sức mới
mạnh hơn tinh chắc của các loài cá, và
ấm thận thì hơn sức Lộc-phụng, thiệt là
bổ thận hạng nhất trong hoàn cầu;

2.—Bàn hoàng thọ thấp, nhiệt sanh
chứng lậu trệ, ngủ lắm, mới thì dài gắt,
lâu thì bái hoại đờn điều, hay là bởi
đau sang độc mà uống nhiều thứ thuốc
hại độc làm cho phạt ti-vị hao thận phủ;
dùng đến thuốc nầy cũng năng bồi bổ
chơn nguơn tiêu trừ các chứng bịnh;

3.—Mỗi lưng mỗi gối, nhứt tề xương
oốt, đi đứng có dấu không vững vàng,
các chứng thuốc về cuộc chơi bởi quá
độ khiến tinh thần bồng rúng, dùng
thuốc nầy trở nên mạnh mẽ;

4.—Ti-vị hư khí huyết hao kém, hay

mệt hay mỗi đêm khuya, thường hay
sông bển bởi tích trệ nhiều, ăn uống
không tiêu, dùng đến thuốc nầy khai vị
kiện ti châu thân an ổn;

5.—Đờn bà con gái đường kinh huyết
hư huyết kinh vàng dợt ngưng trệ đông
khối huyết sắc bầm, sanh chứng xích
dải hạ, bạch dải hạ, đường kinh trối suc
không chừng, khi ít khi nhiều nơi âm
môn hư lạnh, dùng đến thuốc nầy rất
hay vô cùng;

6.—Những người già cả, thận hư
mang môn hỏa kém, hay dài đêm,
xương cốt mỏi mề, dùng đến thuốc nầy
rất có tinh bổi thận, dẫu già tuổi cao
cũng mau có con tiệt là thuốc bổ thận
rất nên công hiệu.

Như vị nào có mấy chứng đã kể như
trên đây, thì mau dùng thuốc hoàn nầy
trong một ngày sẽ thấy hiệu nghiệm
chẳng sai, uống luôn cho dặng 3, 4 ngày
các bịnh đều hết, mà lại mạnh mẽ hơn
xưa thân thể tráng kiện, như mấy ông
già, bà cả khi huyết dâm suy, tinh thần
hao kém ăn uống chẳng dặng, bịnh hoạn
liên niên, như uống thuốc nầy cho
thường, thì ăn uống mau tiêu, da thịt
mình mẫn, thêm sức sống lâu, già trở
nên trẻ, còn trẻ thêm sức mạnh, có con
thiệt là một phương thuốc bổ huyết rất
hay quý trong hoàn cầu.

Chư quý vị có mua hãy nài cho dặng
hiệu PHARMACIE SHANGHAI và coi nhãn
«CON BƯỚM-BƯỚM» mới là thiệt thuốc
của Bổn-Dược-Phòng kéo làm thứ giả mạo

Các ông: Tôi trước khi đi ngủ uống
một hoàn, nong với nước muối hay là
nước trà, dùng luôn luôn đến khi trong
mình cho thiệt mạnh.

THIỆT GIÁ:

Mỗi hộp hai hoàn1\$00

HỒI DỒNG BANG

Trong xứ ta có lò đặc
một thứ rượu ngon lắm
kêu là **Rhum Stella**
lắm rùng bằng nước mía

Ta nên mua rượu này
mà uống, vậy mới là tổ
ý bình vực cái môi lợi
trong xứ ta đó.

Rượu **Rhum Stella**
này giá đã rẻ mà uống lại
nên thuốc nữa.

Mua uống rồi mới biết
SOCIÉTÉ.

des
SUCRES ET RHUMS
Cantho Cochinchine

Muôn mua xin do nơi
HÃNG HẬU GIANG
DƯƠNG HÃNG
Cantho, Saigon,
Vinhlong, Mytho
Travinh

Vậy mỗi lợi càng ngày về tay đồng chương

*Lu et approuvé avant publication
Cantho, le 3 Mai 1920
L'Administration
St. Thon*